

Uzasadnienie i podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kleszczów w zakresie wyznaczenia obszarów, na których będą rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł

Podstawę prawną postępowania w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.) (zwana dalej uoos).

Obowiązek sporządzenia niniejszego podsumowania wynika z ww. ustawy i obejmuje:

- uzasadnienie, o którym mowa w art. 42 pkt. 2 ustawy, zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa;
- podsumowanie, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
 - ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
 - opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy,
 - zgłoszone uwagi i wnioski,
 - wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
 - propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

1. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kleszczów w zakresie wyznaczenia obszarów, na których będą rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii - została opracowana zgodnie z:

- 1) ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.);
- 2) zakresem i stopniem szczegółowości uzgodnionym przez:
 - Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi (pismo znak: WOOŚ.411.194.2022.AJa z dnia 13 czerwca 2022 r.),
 - Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bełchatowie (pismo znak: PPIS.ZNS.9022.1.5.2022 z dnia 29 czerwca 2022 r.).

Dokument zawiera prezentację i ocenę ww. projektu z punktu widzenia problemów środowiska przyrodniczego, jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Prognoza zawiera część tekstową.

Prognoza składa się z następujących części:

- Wprowadzenie - zawiera informacje dotyczące zakresu i celu prognozy oddziaływania na środowisko, informacji o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy oraz udziału społeczeństwa w opracowaniu prognozy,
- Analiza i ocena stanu środowiska - według regionalizacji Jerzego Kondrackiego gmina Kleszczów położona jest na styku dwóch makroregionów fizycznogeograficznych - to tu przebiega geograficzna granica pomiędzy Mazowszem a Wielkopolską. Południowo - wschodnia część leży w mezoregionie

Wysoczyzny Bełchatowskiej należącej do makroregionu Wzniesień Południowo - mazowieckich, natomiast północno-zachodnia część znajduje się w zasięgu Kotliny Szczercowskiej należącej do makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej. Obszar gminy Kleszczów znajduje się w południowo-zachodniej części Niecki Mogileńsko-łódzkiej w pobliżu wydzielonej jako podregion Elewacji Radom - szczańskiej, oddzielającej Nieckę Mogileńsko-Łódzką od Niecki Miechowskiej. Południowa część Niecki Mogileńsko-Łódzkiej, przylegająca bezpośrednio do Rowu Kleszczowa jest wydzielona jako odrębny element – Struktura Bełchatowa. Gmina Kleszczów położona jest w obrębie jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) o kodzie PLGW600083. Na terenie gminy występują trzy piętra wodonośne, pozostające ze sobą we wzajemnej więzi hydraulicznej, a różniące się wykształceniem litologicznym, parametrami hydrogeologicznymi, sposobem zalegania miąższością i rozprzestrzenieniem. Cieki powierzchniowe na terenie gminy należą do zlewni rzeki Odry (zlewnia I rzędu), przy czym w większości na przedmiotowym terenie są one odwadniane przez rzekę Widawkę. Naturalną sieć hydrograficzną uzupełniają jej lewostronne dopływy: Struga Żłobnicka, Struga Aleksandrowska i rzeka Krasowa. Na terenie gminy Kleszczów wykształciły się gleby brunatne, bielcowe, pseudobielcowe oraz niewielka ilość mad. Gleby bielcowe oraz gleby brunatne wylugowane stanowią większą część gruntów ornych na terenie gminy, podczas gdy gleby pseudobielcowe w niewielkiej części wykorzystywane są jako grunty orne, występują natomiast w dużej ilości pod lasami. Warunki klimatyczne gminy wykazują zasadnicze podobieństwo do cech klimatu całego rejonu Polski środkowej. Ogół warunków fizycznogeograficznych i geobotanicznych powoduje, że obszar gminy Kleszczów leży w Krainie Północnych Wysoczyń Brzeźnych zaliczanych do Pasa Wyżyn Środkowych. Szata roślinna tej krainy ma charakter przejściowy. Można tu znaleźć zarówno gatunki typowe dla flory wyżynnej, jak i nizinnej. Charakterystycznym rysem przyrody wyżyn jest występowanie jodły pospolitej. Populacja tego górskiego gatunku ze starymi okazami jodły pospolitej oraz licznymi odnowieniami jest chroniona w rezerwacie Łuszczanowice. Świat zwierząt nie jest bogaty, choć dość zróżnicowany ze względu na różnorodność funkcji i sposobu zagospodarowania terenu na całym obszarze gminy. Na terenie gminy Kleszczów zlokalizowanych jest kilka wielkoobszarowych i indywidualnych form ochrony przyrody: rezerwat Łuszczanowice, Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Widawki” i użytki ekologiczne. Na obszarach zmiany studium brak obszarów objętych ochroną przyrodniczą.

- Określenie, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów chronionych - bliskie sąsiedztwo kopalni (największej w Polsce i jednej z największych w Europie), elektrowni (największej w Europie elektrowni opalanej węglem brunatny) oraz budowanego nowego bloku energetycznego powoduje, iż gmina znajduje się w zasięgu bezpośredniego oddziaływania negatywnych zjawisk związanych z przemysłem wydobywczym i energetycznym, do których zaliczyć można: nieodwracalne zniekształcenie rzeźby terenu i krajobrazu, oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne (lej depresji), osuwanie się mas ziemnych, procesy sejsmiczne, osiadanie gruntów, odpady, zanieczyszczenie powietrza (w tym emisję gazów), oddziaływanie akustyczne (hałas), emitowanie pola elektromagnetycznego.
- Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym albo krajowym – przy sporządzaniu zmiany studium miały zastosowanie różne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w tym między innymi: utrzymanie norm odniesień w stosunku do jakości wód podziemnych, powierzchni ziemi oraz gleby, jakości powietrza oraz dopuszczonych poziomów hałasu.

- Przedstawienie rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń zawartych w projekcie zmiany studium – rozdział ten zawiera informacje na temat głównych celów, zawartości studium oraz projektowanego zagospodarowania;
- Określenie, analiza, ocena przewidywanego znaczącego oddziaływania oraz wpływ ustaleń projektu zmiany studium na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego - realizacja ustaleń projektu zmiany studium wpływać będzie na komponenty środowiska przyrodniczego.

„Zmiana studium 2019”

Oddziaływanie to będzie skutkiem realizacji planowanego lądowiska dla śmigłowców, przy czym oddziaływanie to będzie uzależnione od fazy ich realizacji;

„Zmiana studium 2023”

Oddziaływanie to będzie skutkiem realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu lokalizacji odnawialnych źródeł energii (farm fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW). Wykazano negatywne oddziaływanie ustaleń zmiany studium na ludzi, powierzchnię ziemi, powietrze oraz roślinność i zwierzęta. Będzie to jednak wpływ mało znaczący lub przeciętny, dotyczący głównie etapu budowy, zatem ma charakter jedynie tymczasowy. Na etapie funkcjonowania inwestycji dla wielu elementów środowiska stwierdzono oddziaływanie obojętne lub korzystne (zwłaszcza w aspekcie długoterminowym). Zasięg potencjalnych negatywnych oddziaływań realizacji planu zamknie się w granicy obszaru zmiany studium. Realizacja ustaleń projektu studium nie spowoduje zatem oddziaływania obszary objęte formami ochrony przyrody. Prognoza wyklucza również możliwość wystąpienia poważnych awarii oraz możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko.

- Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

„Zmiana studium 2019”

W przypadku respektowania w/w zapisów zmiany studium stan środowiska gminy nie powinien ulec pogorszeniu, dlatego w przedmiotowej prognozie oddziaływania na środowisko nie wyznacza się dodatkowych rozwiązań, które mogłyby zapobiegać, ograniczać i rekompensować negatywny wpływ na środowisko projektowanego zagospodarowania.

„Zmiana studium 2023”

W przypadku respektowania zapisów zmiany studium (m.in. w zakresie ustalenia strefy ochronnej od instalacji wykorzystujących do produkcji energii elektrycznej odnawialne źródła energii o mocy powyżej 500 kW) stan środowiska gminy Kleszczów nie powinien ulec pogorszeniu. W odróżnieniu od innych elektrowni korzystających z odnawialnych źródeł energii, elektrownie fotowoltaiczne nie generują uciążliwości w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego. Jakkolwiek wpływ urządzeń fotowoltaicznych na środowisko może mieć miejsce jedynie w fazie jej budowy/montażu. Prognoza ustaliła przykładowe zalecenia dotyczące zapobiegania i zmniejszenia potencjalnych, negatywnych oddziaływań instalacji fotowoltaicznej na środowisko. Działania dotyczą stosowania proekologicznej technologii prowadzenia prac budowlanych, doboru odpowiedniej technologii i parametrów technicznych urządzeń oraz prowadzenia monitoringu porealizacyjnego.

- Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie studium

Zmiana studium 2019”

Ze względu na niewielki zasięg terytorialny oraz korzyści społeczne realizacji planowanych terenów nie rozpatrywano wariantów alternatywnych;

„Zmiana studium 2023”

W ramach przedstawienia alternatywnych rozwiązań względem realizacji farm fotowoltaicznych, w prognozie wskazano pozyskiwanie energii z produkcji biomasy.

Po przeanalizowaniu sposobu funkcjonowania niniejszego rozwiązania i porównaniu z przedsięwzięciem, który powstanie na skutek realizacji zmiany studium, stwierdzono iż opcja powstania instalacji fotowoltaicznej jest bardziej optymalna z punktu widzenia wpływu na środowisko.

- Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy – w trakcie przedmiotowej analizy nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy;
- Informacje o transgranicznym oddziaływaniu na środowisko – żadne rozwiązania zawarte w projektowanym dokumencie realizowane na terenie gminy nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko;
- Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji postanowień projektu studium

„Zmiana studium 2019”

W przypadku odstąpienia od realizacji ustaleń zmiany studium stopień przekształcenia środowiska przyrodniczego nie ulegnie zmianom, tereny planowanego ładowiska dla śmigłowców pozostaną w dotychczasowym użytkowaniu, brak realizacji ustaleń projektu zmiany Studium nie przyczyni się do degradacji ładu przestrzennego.

„Zmiana studium 2023”

Brak realizacji zmiany studium zdecydowanie mógłby przyczynić się do pogorszenia się stanu środowiska w aspekcie długoterminowym. W przypadku braku instalacji związanej z pozyskiwaniem energii z promieni słonecznych w przyszłości wzrastać będzie poziom zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, powstających w wyniku spalania kopalin.

- Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu studium oraz częstotliwość jej przeprowadzania - Proponuje się przeprowadzanie analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu równocześnie z analizą zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, która jest dokonywana przez Wójta co najmniej raz w czasie kadencji Rady Gminy, przy czym może ona częściowo wykorzystywać oceny i analizy uzyskiwane w ramach państwowego monitoringu środowiska, który jest systemem: pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku.

2. Opinie właściwych organów

Właściwymi organami, zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 3 ustawy, o której wyżej mowa, są:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi,
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bełchatowie.

Opiniowanie przebiegało w sposób następujący:

W dniu 12 września 2022 r. Wójt Gminy Kleszczów skierował do obu ww. organów projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kleszczów, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi (pismem znak: WOOŚ.410.337.2022.AJa z dnia 26 września 2022 r.) zaopiniował pozytywnie projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bełchatowie (pismem znak: PPIS.ZNS.9022.1.5.2022 z dnia 12 października 2022 r.) zaopiniował pozytywnie projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko - pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

3. Zgłoszone uwagi i wnioski

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1098 ze zm.) została przeprowadzona procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowej zmiany studium.

Spółeczeństwo gminy Kleszczów miało możliwość zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy.

Udział społeczeństwa w sporządzaniu projektu zmiany studium oraz prognozy oddziaływania na środowisko został umożliwiony poprzez:

- ogłoszenie w prasie lokalnej ("Gazeta Wyborcza", 31.05.2022 r.), obwieszczenie na tablicy UG Kleszczów (31.05.2022 r.) oraz na stronie BIP UG Kleszczów (31.05.2022 r.) o przystąpieniu do sporządzenia projektu zmiany studium oraz przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania ..., w którym ustalono termin składania wniosków. W ustawowym terminie, co najmniej 21 dni licząc od ukazania się obwieszczenia, nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski w przedmiotowej sprawie;
- wyłożenie projektu zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu w dniach 29.11.2022 r. – 20.12.2022 r., w okresie wyłożenia w dniu 06.12.2022 r. odbyła się dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie zmiany studium rozwiązaniami. Został również określony okres składania wniosków i uwag w ramach strategicznej oceny ...
Ogłoszenie w tej sprawie ukazało się w prasie lokalnej ("Gazeta Wyborcza", 22.11.2022 r., "Informator Kleszczowski" 01.12.2022 r.), obwieszczenie na tablicy UG Kleszczów (21.11.2022 r.) oraz na stronie BIP UG Kleszczów (21.11.2022 r.). W ustawowym terminie, co najmniej 21 dni licząc od ukazania się obwieszczenia, nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski w przedmiotowej sprawie.

4. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Żadne rozwiązania zawarte w projektowanym dokumencie realizowane na terenie gminy Kleszczów nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

5. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Metoda analizy skutków realizacji projektowanego dokumentu polega na ocenie projektowanego oddziaływania oraz skuteczności przewidywanych w ustaleniach projektu działań zapobiegających, ograniczających, kompensujących negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i w razie potrzeby zaproponowanie dodatkowych uzupełnień.

Proponuje się przeprowadzanie analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu równocześnie z analizą zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, która jest dokonywana przez Wójta co najmniej raz w czasie kadencji Rady Gminy.

Skutki realizacji postanowień w zakresie oddziaływania na środowisko będą podlegać bieżącym ocenom i analizom w oparciu o pomiary uzyskiwane w ramach państwowego monitoringu środowiska, który według art. 25 ust. 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska, jest systemem: pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Działalność Państwowego Monitoringu Środowiska z mocy art. 24 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz.1070, z 2022 r. poz. 1726)

koordynują organy Inspekcji Ochrony Środowiska. Na poziomie województwa, zadania te wykonuje wojewoda przy pomocy Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. W realizacji zadań Państwowego Monitoringu Środowiska uczestniczą również inne jednostki, w tym: Państwowy Instytut Geologiczny, Starosta Bełchatowski. Wszystkie w/w instytucje prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

----- ● -----

Biorąc pod uwagę wymagania w zakresie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stwierdzić należy, iż społeczeństwu zapewniono pełny udział w dokonywanych czynnościach, a tym samym sporządzona zmiana studium wypełnia normę wynikającą z art. 46 pkt 1 i art. 50 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.), a tym samym kwalifikuje się do przyjęcia.

WÓJT
Stawomir Chojnowski